

'Ik wil Duits weer sexy maken'

Ellen ten Damme over de Duitse taal

Achtergrond - 8 april 2014

De liefde voor de Duitse taal begon bij Ellen ten Damme op de kleinkunstacademie in Amsterdam. Daar leerde ze de muziek van Bertolt Brecht en Marlene Dietrich kennen. Binnenkort neemt ze haar eerste Duitstalige cd op. Donderdag 10 april zingt ze op de Dag van de Duitse taal.

Ze hangt in aan een touw aan het plafond van filmmuseum EYE en zingt grappend 'Johnny, wenn du Geburtstag hast' van Marlene Dietrich naar haar manager Danny. Terwijl ze viool speelt en haar benen door de lucht zwiept, oefenen achter haar een blaasband en een paar tapdancers. Tussen het zingen door zegt ze: "Sorry dat het zo uitloopt. Je mag anders wel je vragen stellen als ik telkens tussendoor op de grond ben?"

De laatste soundcheck voor een optreden is wellicht een wat chaotische setting voor een interview, maar het past wel bij Ellen ten Damme. De 46-jarige heeft een veelzijdig leven. Ze zingt, acteert in films en theater, doet circusacts en op 9 mei komt daar nog iets nieuws bij. Dan zal ze in het concertgebouw haar eerste Duitstalige cd 'Berlin' opnemen.

U bent in de Achterhoek geboren, werd Duits met de paplepel ingegoten?

"Mijn vader was een groot fan van Hildegard Knef en ik keek ook wel veel Duitse televisie. Maar ik vond het niet per se een mooie taal. Duits was gewoon normaal bij ons.

De liefde begon op de kleinkunstacademie in Amsterdam. We kregen een cursus over Bertolt Brecht. Prachtig. De tekst wordt namelijk ook in de muziek uitgebeeld. Neem bijvoorbeeld 'Seeräuber Jenny' en 'Surabaya Johnny', daar kun je echt wat mee als artiest. Dat hebben veel Duitse nummers uit de jaren twintig. Bijvoorbeeld ook die van Marlene Dietrich. Muziek uit die tijd is chic, speels en wordt nooit saai.

Veel klasgenoten op de academie waren het daar trouwens niet mee eens. Zijn vonden die Brecht-cursus maar niets. De meesten omdat ze geen Duits kenden, ik weet nog dat ik daar toen verbaasd over was."

En voor u het wist, was u de muze van Udo Lindenberg.

Ellen ten Damme is [ambassadeur](#) van de Actiegroep Duits, die op 10 april de Dag van de Duitse taal organiseert. Ze [treedt dan op](#) in Den Haag. Op 9 mei neemt ze haar [eerste Duitstalige cd, 'Berlin'](#), live op tijdens een concert in het Concertgebouw.

“De film ‘De tranen van Maria Machita’ (uit 1991 - red.) was mijn doorbraak in Duitsland. Die werd op filmfestivals vertoond, won veel prijzen en ineens werd ik daar voor rollen gevraagd. Dat heb ik toen gedaan. Ik heb bijvoorbeeld in 'Tatort' gespeeld, en ben natuurlijk ook als lijk geëindigd.

In die tijd heb ik Nina Hagen leren kennen en via haar Udo Lindenberg. Veel Nederlanders verwarren hem met Udo Jürgens, maar Lindenberg maakt geen schlager, maar rock. Hij was het die de Duitse taal weer in de pop heeft geïntroduceerd. Een beetje zoals Peter Koelewijn hier. Ik heb jarenlang met hem gewerkt, vooral als achtergrondzangeres.

Lindenberg heeft ook het nummer ‘Plattgefickt’ voor u geschreven, waarmee u meedeed aan de Duitse voorronde van het Songfestival in 2005. Hoe kijkt u daarop terug?

“We wilden niet serieus meedoen, dus schreven we een nummer dat te extreem was. En politiek, het was een aanklacht tegen de Irakoerlog van Bush. Die titel werd moest natuurlijk meteen veranderd worden in ‘Plattgeliebt’. Duitsland is nu eenmaal wat stijver.”

Waarom komt u dan nu pas met een Duitse cd?

“Ik dacht altijd, dat hebben al zo veel mensen gedaan. Wat voeg ik nog toe? Maar na mijn laatste shows van Cirque Stiletto 2 - waarin ik ook Duitse nummers zing - gingen steeds meer mensen er naar vragen. Je merkt dat de populariteit van het Duits toeneemt.

Dus besloot ik dat ik er nu wel vertrouwen in heb. Ik ga op het concert op 9 mei een cd opnemen en deze zomer optreden in Berlijn. Ik wil dat chique gevoel van de jaren twintig weer doen herleven en de taal weer sexy maken.

Ik zal in het concertgebouw vooral oude nummers te zingen. Maar ik doe ook Nina Hagen en heb eigen werk vertaald. Sommige nummers vind ik nu zelfs mooier in het Duits, zoals ‘Vielleicht’, dat was eerst ‘Misschien.’ Dat klinkt tocht exotischer in het Duits.”

Wat is het Duitse nummer dat het beste bij u past?

“Dat is een makkelijke. ‘Ich weiss nicht zu wem ich gehöre’ van Marlene Dietrich. Ik weet namelijk zelf ook niet echt bij wie ik nou hoor. Ik zou het liefste iedereen ter beschikking staan. In artistieke zin dan hè.”

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/16/ik-wil-duits-weer-sexy-maken>